

íntim contacte semàntic amb *nux*. En l'AIS (1281) *noçciolo té o* oberta en gairebé tota la seva àrea, que inclou Toscana i quasi tot el Sud (tanmateix *nuz-zulu* en part d'Apúlia i Calàbria; *noç* en els Abruzzi. — 12 En la segona edició d'aquest llibre (§ 268), Rohlfs pren en compte la possibilitat que suggereix JCoromines i que esmentarem de seguida. — 13 JCoromines es refereix a la mateixa possibilitat en *Est. Top. Cat.* I, 73. — 14 *AlcM* recull una variant *nou oscada* en el Vendrell. — 15 Citem de M. Gual Camarena, *Vocab. Com. Med.* (Barcelona 1976), pàgina 96. — 16 Gual Camarena, *Vocab.*, p. 169. — 17 Gual Camarena, *Vocab.*, p. 162. — 18 Gual Camarena, *Vocab.*, p. 96, n. 14. — 19 Reproduïm del text citat per Grewe en la seva edició de *Sent Sovi*, *NCL*, p. 88, n. 14; notem que allí *vinage* s'interpreta com 'pinyol de raïm'. — 20 P. Dorveaux, que va dedicar un article a aquest mot (*Rom.* XLIII, 241-3) indica que figura *not yberca* sovint en *Les Livres de comptes des frères Bonis, marchands montalbanaïns de XIVe siècle* (ed. E. Forestié I-II, París, 1890-1893), I, p. CXXVIII, CXXXII etc., p. 126, note 3; II, 620, 650; d'on cita alguns exemples el PSW a més d'un altre exemple de *not yserca* d'un doc. de Narbona (s. v. *notz*). — 21 Dorveaux, *loc. cit.*, p. 243, n. 1, fa constar que apareix llatinitzat com *nux xarca* (o *nux de xarch*) en el *Clavis sanationis* de Simon Januensis (Venècia 1486) i com a *nux serca* en el *Liber pandectarum medicinae* de Matthaeus Silvaticus, i també com a *nux sciarca* en un tractat procedent de Salerno; en textos llatins de França figuren *nux sciatica* (o *stiativa*), i en el francès del S. xv *noix sciarce* i *siacre*, i altres formes deformades com *noix sciatique* o *asiatique* etc. (veg. l'estudi de Dorveaux, p. 243, n. 1). — 22 Segons Dorveaux figura en la col·lecció de remeis simples d'Ibn Albatthar citat dels tractats respectius d'Algasíquí (mort 1164) i d'El Idrisi (nascut 1100); Dorveaux transcriu *djouz es-cherb*. — 23 Levy, PSW, es pregunta si seria «noix de Chypre»; DECH III, 486b24 l'entén com un nom variant de *nou moscada*, i Russell-Gebbett, *Med. Cat. Ling. Texts*, Oxford 1965, p. 276 posa «type of nut or nutmeg». — 24 V. Leingruber en la seva ed. del *Libre del coch* (p. 37, n. 27) així com Grewe en la seva ed. del *Libre de Sent Sovi* (p. 88, n. 14) identifiquen aquesta espècia com *grana de paradisi* a base de la traducció castellana del llibre esmentat del Mestre Robert, que duu: «nuezes de xarque, que es granos de parayso»; notem que *grana paradisi* apareix en un document català de 1474 (*AlcM*, s. v. *grana*) i a més en 1617 Agustí, *Secrets d'Agric.*: «Clavells, grana de paradís, cardamomie, pebre» (p. 103). — 25 El text diu «les naus» per una errata evident d'impremta; en tot cas, el mateix passatge citat per *AlcM* de l'ed. de 1886 duu *les nous*. — 26 Citem del text transcrit per Russell-Gebbett, *Med. Cat. Ling. Texts*, p. 152; el mateix text fou reproduït per P. Vidal, *RLR* XXXII, 423, qui considera *notz* una variant de *nus*, que és dubtós; però veg. infra *nou del coll*. — 27 Un exemple en

Rabelais: «Quaresmeprenant a --- le nou comme un baril» (*Quart*, cap. 31, p. 125). — 28 Segons Griera, *Tresor*, en alguns llocs *noguier* designa l'arbre que té el fullatge negre i *noguera* el que el té esblaimat. — 29 Entre noms de fruiters com *morers*, *pomers*, *amendolers*, *pruners* i *figuers*. — 30 Hi apareix el topònim *Coma dels Nugés* (= *Noguers*) i en una altra còpia *Nogés* (veg. Martín Duque, p. 142, n. 9). — 31 *AlcM* dóna d'Eivissa *Sa Noguera* com a nom de lloc, i *Sanoguera* o *Zanoguera* com a noms de llinatge de Mallorca. — 32 Escrit *nochera* en doc. de 1139: «hec est carta de duas *nocheras* que comparauerunt fratribus Templi per nomen Orti de Fontes ---. Et sunt istas *nocheras* --- in termino de Fontes» (citat per O. Nortes Valls, *Arch. de Filol. Arag.* xxiv-xxv, 1979, 206); *noguera* en *Fuero Teruel* (ed. Gorosch, p. 244); en un inventari de 1374: «Una caxa viella de *noguera*» (Serrano Sanz, *BRAE* II, 138), i en un doc. de 1378: «Una arqua grant de *noguera*» (Nortes Valls, *loc. cit.*, p. 206, n. 108). *Noguera* apareix a més en els furs castellans relacionats amb els de Teruel: en *Fuero Baeza*, § 112 (ed. J. Roudil, La Haia 1962, p. 77), i *Fuero Alcaraz-Alarcón* (ed. Roudil, París 1968, p. 165); avui és viu a Ansó, Echo, Fiscal, Loarre i Buerba, i *noquera* a Bielsa, *nukera* en una vasta zona de l'aragones central; en el territori gascò *nouquero* en les Valls d'Aspa i Baretous (veg. l'estudi de R. Wilmes, en *Homen. a Fritz Krüger* II [Mendoza 1954]), on l'autor cita dels estudis de Krüger, *HPyr.*, i de Kuhn, *RLiR* XI, 225-6; Rohlfs, *Le Gascon*, § 206 (2.ª ed., § 269). JCoromines va registrar *La Noguera de Concello*, *La Noguereira* a Canias (1966), *noqueras* a Bielsa (1936). A la zona d'Enguera-Canal de Navarrés es diu (*a*)*noguera*. Una forma masculina *noguero* a Benasc (Ferraz) i Llitera arag. (Coll), *nuqueros* a Graus (JCoromines, 1966). — 33 Així ho indica *AlcM*; JCoromines registra un *Rec del Nugué* a La Clusa (Vallespir, 1959); *noguier* a Illa, Estoer (Confl.), Clairà (Ross., 1960). — 34 Moll en el seu *Vocab. mall.-cast.* (Mall. 1965). — 35 JCoromines anota *nogé* a Tor, *nogé* a Farrera 1933, St. Romà de Tavèrnoles (1963) i en d'altres pobles; *noé* a Estaon (1934) i a Dorve (però un altre informador *nogé*); a Esterri, Areu i Roní *nugé* (però el topònim *Les Nugredes* o *Nugreres* mostra que *noguera* s'usava allí també); *nué* a Tavascan 1934, a Sorpe i a Borén 1963. La forma *nugé* d'aquesta zona suposa el següent procés: *no(g)é* < *noé*, i tancament en *u* en hiatus: *nué*, i després la reintroducció de la *g* antihiàtica: *nugé*. — 36 Martí Gadea (d'Alcoi) diu en una obra seva: «En la Vall de Gallinera --- creixen --- oliveres y *anohuers*, *nyespreres*, *palmeres*» (*AlcM*). — 37 Alart hi afegeix la sigla «S. 183», la qual indica que citava d'un document inclòs en el volum S del seu *Cartulari*, que no hem pogut veure; potser estigué relacionat amb *nuils*, la forma *lo lillo* 'pinyol d'un fruit' que JCoromines va registrar a Esterri (Alt Pallars), 1934. — 38 Segons DECH IV, 248a22, pot tenir el mateix origen, per via semi-